

SECCIONS

[Llibertats \(/seccionsweb/16\)](#)

Guillem Agulló, recordant un símbol de la lluita antifeixista

Han passat dues dècades des que l'independentista Guillem Agulló va ser assassinat per un grup de nazis a Montanejos, però la violència de l'extrema dreta al País Valencià continua...

MIQUEL RAMOS / @MIQUEL_R

11/04/2014

Han passat més de dues dècades des que el militant de Maulets va ser assassinat per un grup de nazis a Montanejos

La primavera de 1993 sempre s'ha recordat com una fita trista a Burjassot, arran de la mort de dos fills d'aquell poble de l'Horta Nord, separat de la ciutat de València només per un carrer, fet que va marcar la història del País Valencià per sempre. Primer fou Vicent Andrés Estellés, el gran poeta valencià, que va morir el 27 de març. Quinze dies després, un jove de 18 anys, Guillem Agulló, va ser assassinat per un grup de nazis a Montanejos (Alt Millars) d'una ganivetada al cor. Tots dos van passar a formar part, per casualitat, de la història d'un país que renaixia després dels foscos anys de la dictadura franquista i de la inacabada transició.

Inacabada perquè Estellés continuava sent objectiu dels atacs de l'extrema dreta espanyolista –que també atemptava contra Joan Fuster, Sanchis Guarner i tants d'altres– i perquè Guillem Agulló fou assassinat, precisament, per oposar-se a aquests residus del passat feixista que alguna gent ja creia superats. Res més lluny de la realitat: Agulló esdevingué la prova que demostrava la vigència del feixisme més criminal a casa nostra, amanit per una sospitosa indolència institucional i per un seguit d'esdeveniments que, al llarg d'aquests 20 anys, han demostrat la impunitat eterna de l'extrema dreta al País Valencià.

Guillem era militant de l'organització independentista Maulets i del col·lectiu antiracista SHARP i era habitual veure'l al Kasal Popular del carrer de la Flora, una casa okupada que fou l'escola política de moltes joves d'aquells primers anys noranta, a cavall entre el darrer Govern del PSOE i la conquesta (fins encara hui) de l'Ajuntament de València i la Generalitat Valenciana per part del PP. Al mateix temps, però, els sectors caducs franquistes van passar el relleu als nous cadells de l'extrema dreta, més semblants als seus homòlegs europeus i encarnats pels nous moviments skinheads neonazis, que poc abans ja havien protagonitzat terribles crims com el de Sònia, una jove transsexual assassinada a colps a Barcelona l'any 1991, o el de Lucrecia Pérez, una migrant dominicana assassinada a trets a Madrid per un grup de feixistes, entre els quals hi havia un guàrdia civil.

Acción Radical

València s'havia convertit en un centre operatiu important d'un dels grups nazis més actius a l'Estat, que ja feia cinc anys que protagonitzava agressions i que, el 1992, va organitzar el primer Concierto por la Raza, que va reunir uns quants centenars de caps rapats vinguts d'Europa. Acción Radical s'havia presentat al públic durant la vaga general de 1988 portant una pancarta en català decorada amb una creu cèltica on es podia llegir: "Contra el capital, lluita radical". Segons publicà llavors el setmanari *El Temps*, en una de les revistes d'Acción Radical apareixia com a adreça de contacte el despatx de Levantina de Seguridad –l'empresa de l'advocat ultra José Luis Roberto, actual líder d'Espanya 2000– situat a la Gran Via de València.

La nit de l'11 d'abril, Guillem Agulló es trobava a Montanejos amb una colla d'amics passant les vacances de Pasqua quan un grup de nazis de València es va dirigir directament contra ell. Entre tres persones, el van subjectar perquè Pedro Cuevas li assestés una ganivetada mortal al cor. Immediatament van marxar cridant "Arriba España", mentre els amics d'Agulló intentaven buscar ajut. La policia no va detindre ningú aquella nit ni l'endemà. Els agressors es van entregar voluntàriament dies després.

El judici es va celebrar dos anys després, sota un clima convuls on es mesclaven la indignació de gran part de la

societat valenciana per aquest crim i les constants agressions feixistes i la incessant activitat dels grups nazis a València. La policia va carregar diverses vegades contra les amistats i les familiars de Guillem Agulló que es concentraven a les portes de l'Audiència de Castelló on se celebrava el judici i fins i tot va aturar un dels autobusos organitzats per Maulets per desplaçar-se al judici des de València per fitxar totes les assistents. L'objectiu de la defensa fou despolititzar el crim, una versió que també van mantenir el PSOE i el PP, que no volien que el problema de la violència feixista els esquitxés. I aquesta fou la versió que acceptà el jutge: havia sigut una baralla entre joves amb un desenllaç dramàtic. Res més. Setze anys de presó per a només un dels imputats, Pedro José Cuevas Silvestre. La resta, absolts. Cuevas només compliria quatre anys. Maulets, que exercia l'acusació popular, va decidir abandonar el judici com a senyal de protesta per com s'estava instruint el cas. Mentrestant, el diari de la dreta valenciana *Las Provincias*, llavors dirigit per la ultradretana Maria Consuelo Reyna, es dedicava a criminalitzar Guillem Agulló i el seu entorn, rematant-lo a cada notícia.

Un crim polític

Anys després, la versió oficial de l'assassinat de Guillem es desmuntava. L'any 2005, la Guàrdia Civil va desarticular una organització nazi al País Valencià, el Frente Antisistema (FAS), que es dedicava, segons la

nota de la Benemérita, a vendre armes prohibides i organitzar caceres contra immigrants i militants d'esquerres. L'operació Panzer va permetre detenir 27 persones, entre les quals, l'assassí de Guillem Agulló. Segons conta el periodista valencià Joan Cantarero al seu llibre *La huella de la bota*, Cuevas era un dels responsables de fabricar punys americans. La seva detenció evidenciava el caràcter polític del crim i tornava a posar el nom d'Agulló als titulars de premsa. I, per si no en teníem prou, dos anys després, el 2007, aquest mateix personatge es va presentar a les eleccions a les llistes del partit nazi Alianza Nacional (AN) al poble de Xiva (Foia de Bunyol).

Havien passat quasi 15 anys del crim, però la societat valenciana no l'havia oblidat. Es va convocar una roda de premsa a València –en què van ser presents representants del PSPV, d'EUPV, del BNV, de Maulets, d'ACPV, de la Intersindical i d'altres organitzacions– per demanar la il·legalització d'aquest partit. A més, el País Valencià continuava patint l'assetjament de l'extrema dreta arreu del territori, amb bombes contra seus polítiques, agressions, boicots a actes culturals i altres accions, que, des del franquisme, s'han succeït sense que hi haja hagut detencions ni condemnes. És per això que distintes organitzacions van decidir fer un pas endavant aprofitant la nova imputació de l'assassí de Guillem Agulló en el *cas Panzer* i es van presentar com a acusació popular al judici, que, encara hui, vuit anys després, no té data de celebració.

Aquests col·lectius van formar la plataforma Acció Popular contra la Impunitat, que reuneix més de 30 organitzacions socials, culturals, polítiques i sindicals i a la qual s'ha adherit, també, l'Ajuntament de Burjassot. La plataforma va fer arribar al Congrés espanyol i a la Comissió Europea les seues denúncies sobre els atacs impunes de l'extrema dreta, entre els quals es compten més d'una vintena d'atemptats amb explosius contra ONG i seus polítiques, agressions contra immigrants, mesquites, joves d'esquerres i independentistes i boicots habituals de grups ultres contra actes considerats catalanistes.

El naixement d'un símbol

Des dels seus inicis, aquesta plataforma ha reivindicat la creació d'una fiscalia per a delictes d'odi com la que ja funciona a Barcelona, a més d'investigacions rigoroses sobre els greus atemptats registrats els darrers anys, dels quals encara no s'ha esbrinat l'autoria. També ha fet arribar informes als successius ministres de l'Interior espanyols i a les delegades del Govern i sempre ha obtingut la mateixa resposta: no n'hi ha per a tant; les forces i els cossos de seguretat de l'Estat estan treballant de valent. Fins i tot el delegat del Govern a qui es va traslladar la preocupació pels atemptats l'any 2009, Ricardo Peralta (PSOE), negà que la situació fos preocupant i afirmà que, malgrat els atacs, es vivia una absoluta "normalitat democràtica", unes declaracions que van indignar encara més les víctimes.

Ara que fa 20 anys de l'assassinat de Guillem Agulló, finalment, el fiscal ha fet arribar la seua qualificació del cas *Panzer*, cosa que fa pensar que el judici no és gaire lluny. Mentrestant, els amics i amigues de Guillem Agulló esperen i recorden que allò que van cridar una i milers de vegades era cert: ni oblit ni perdó. Potser Estellés, si hagués estat viu, hauria escrit alguns versos al seu veí. Però ha sigut la societat valenciana i, per extensió, dels Països Catalans qui ha mantingut viu el record del jove antifeixista dedicant-li un carrer a Sallent a iniciativa de la CUP –que també el va proposar simbòlicament com a vicepresident al Parlament de Catalunya– o nombroses cançons per part de diversos grups de música en català. Guillem Agulló ha esdevingut un símbol per a tota una generació que ha fet d'aquell cas la bandera de la lluita antifeixista. Per això l'extrema dreta l'esmenta sovint de manera insultant per provocar l'esquerra. És la seua advertència habitual, ja que saben que matar un jove d'esquerres, lamentablement, resulta molt barat al País Valencià.

L'alcalde de Burjassot, denunciat per España 2000 per “incitació a l'odi”

El periodista i batlle de Burjassot per Compromís, Jordi Sebastià, que setmanes enrere havia denunciat l'assetjament ultradretà que rebia per Internet, ha sigut imputat per “incitació a l'odi” pel fet d'haver impedit

que membres del partit feixista España 2000 instal·laren una parada sense permís davant l'Ajuntament. Es dóna el cas que, durant els anys noranta, Sebastià va escriure a la revista *El Temps* sobre les trames ultres al País Valencià i ja fou denunciat pel líder d'aquest partit, José Luis Roberto, a qui va guanyar el judici per atemptat contra l'honor.

Reportatge publicat al setmanari DIRECTA, núm. 312

Like 0 Tweet 0 G+1 0 0

[antifeixisme \(/tags/antifeixisme\)](#) [feixisme \(/tags/feixisme\)](#)
[Guillem Agulló \(/tags/guillem-agull%C3%B3\)](#)
[impunitat \(/tags/impunitat\)](#) [Maulets \(/tags/maulets\)](#)